

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องรูปแบบการจัดการขยะของประชาชนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของเทศบาลตำบลหนองพลับ มีวัตถุประสงค์การศึกษาเพื่อ 1) ศึกษารูปแบบการจัดการขยะของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองพลับ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ 2) ศึกษาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับขยะ ความตระหนักของปัญหาขยะ และการจัดการขยะตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองพลับ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ 3) เพื่อเสนอรูปแบบที่เหมาะสมในการจัดการขยะตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้คือ ประชาชนทั่วไป จำนวน 366 คน และผู้บริหาร เจ้าหน้าที่ และผู้นำชุมชน จำนวน 12 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล คือ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์เชิงลึก และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผลการวิจัย

ส่วนที่ 1 รูปแบบการจัดการขยะของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองพลับ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีรูปแบบการจัดการขยะด้วยการแยกขยะส่วนที่ขายได้ แล้วทิ้งส่วนที่เหลือลงในถังขยะเทศบาลมากที่สุด รองลงมาคือ แยกขยะส่วนที่ขายได้ และขยะเปียก แล้วทิ้งส่วนที่เหลือลงในถังขยะของเทศบาล และรูปแบบการจัดการขยะที่น้อยที่สุด คือ ขุดหลุมไว้ในสวนหลังบ้านแล้วฝังกลบเมื่อเต็ม เหตุผลที่มีการคัดแยกมากที่สุดคือ เพื่อนำขยะไปขาย รองลงมาคือ เพื่อช่วยลดโลกร้อน ส่วนใหญ่ไม่มีการนำขยะเปียกไปใช้ประโยชน์ รูปแบบการนำไปใช้ประโยชน์มากที่สุด คือ นำไปเป็นอาหารสัตว์ เช่น ไก่ ปลา สุนัข รองลงมาคือ นำไปใส่ดินไม่บริเวณบ้าน และนำไปทำปุ๋ยหมักไว้ใช้ในครัวเรือน และส่วนใหญ่ไม่มีการคัดแยกขยะอันตราย

ส่วนที่ 2 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับขยะ ความตระหนักของปัญหาขยะ และการจัดการขยะตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองพลับ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับขยะโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านความรู้เกี่ยวกับการจัดการขยะตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง รองลงมาคือ ด้านความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับขยะมูลฝอย

ความตระหนักของปัญหาขยะโดยภาพรวม พบว่า ประชาชนมีความตระหนักของปัญหาขยะโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านความรุนแรงของปัญหา รองลงมาคือ ด้านการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา สอดคล้องกับผลการศึกษาของจุฑามาศ วรรณแก้ว (2550, หน้า 74-98) ได้ศึกษาแนวทางการลด การคัดแยก และการนำขยะกลับมาใช้ใหม่สำหรับเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พบว่า มีทัศนคติต่อการลดปริมาณขยะ และการคัดแยกเพื่อนำกลับมาใช้ใหม่ในระดับปานกลาง

การจัดการขยะตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงโดยภาพรวม พบว่า ประชาชนมีการจัดการขยะตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านความมีเหตุผล รองลงมาคือ ด้านการมีภูมิคุ้มกัน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านความพอประมาณ

ส่วนที่ 3 รูปแบบที่เหมาะสมในการจัดการขยะด้วยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ด้านความพอประมาณ คือ การส่งเสริมให้มีพฤติกรรมการบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ใช้จ่ายอย่างพอประมาณกับฐานะของตน ลดการสร้างขยะที่ไม่จำเป็น

ด้านความมีเหตุผล คือ การส่งเสริมให้ประชาชนมีการคัดแยกขยะ โดยนำหลัก 3 R มาใช้ ประกอบด้วย การลดการใช้ การนำกลับมาใช้ซ้ำ และนำกลับมาใช้ใหม่ โดยสอนให้ประชาชนมีความรู้เกี่ยวกับการจัดการขยะเป็น 4 ประเภท คือ ขยะทั่วไป ให้เทศบาลนำไปกำจัด ขยะที่ย่อยสลาย นำไปเลี้ยงสัตว์หรือทำปุ๋ยหมัก ขยะที่ขายได้ แยกไว้ขายกับรถรับซื้อของเก่า ขยะอันตราย แยกไว้ให้เทศบาลกำจัด

ด้านการมีภูมิคุ้มกัน คือ การส่งเสริมความสามารถในการพึ่งพาตนเองได้ในการจัดการขยะในครัวเรือนที่ตนเองสร้างขึ้นได้อย่างเหมาะสม โดยไม่เป็นการะให้กับสังคมและสิ่งแวดล้อม เช่น การคัดแยกไว้ขายเพื่อสร้างรายได้กลับคืนมาจากการบริโภค การปรับเปลี่ยนมาใช้ผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การประหยัดพลังงาน การเลือกใช้พลังงานทางเลือก เป็นต้น

อภิปรายผลการวิจัย

1. รูปแบบการจัดการขยะของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองพลับ คือ การแยกขยะส่วนที่ขายได้ แล้วทิ้งส่วนที่เหลือลงในถังขยะเทศบาล เหตุผลที่มีการคัดแยก คือ เพื่อนำขยะไปขาย และเพื่อช่วยลดโลกร้อน โดยส่วนใหญ่ไม่มีการนำขยะเปียกไปใช้ประโยชน์ รูปแบบการนำไปใช้ประโยชน์มากที่สุด คือ นำไปเป็นอาหารสัตว์ เช่น ไก่ ปลา สุกร รองลงมาคือ นำไปใส่ต้นไม้บริเวณบ้าน และนำไปทำปุ๋ยหมักไว้ใช้ในครัวเรือน และส่วนใหญ่ไม่มีการคัดแยกขยะอันตราย ทั้งนี้เป็นเพราะว่าในพื้นที่ของเทศบาลตำบลหนองพลับมีร้านรับซื้อของเก่าขนาดใหญ่

จำนวน 2 ร้าน ที่ทำการรับซื้อขยะในราคาที่สูง และรับซื้อขยะเกือบทุกประเภท รวมถึงถุงพลาสติก ทำให้ประชาชนมีความตื่นตัวในการคัดแยกขยะในครัวเรือน เพื่อนำไปขายให้ได้เงินกลับคืนมาใช้ในครัวเรือน สอดคล้องกับผลการศึกษาของประพนธ์ สังหมั่นหม้า (2553, หน้า 98-106) ได้ศึกษาแนวทางการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลบ้านค้อ อำเภอโนนสังจังหวัดหนองบัวลำภู พบว่าการคัดแยกขยะมูลฝอยในชุมชนส่วนใหญ่ได้มีการตั้งถังขยะแยกประเภท และครัวเรือนส่วนใหญ่จะทำการคัดแยกขยะมูลฝอยก่อนนำไปกำจัดเพื่อนำขยะมูลฝอยบางส่วนไปขาย

2. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับขยะ ความตระหนักของปัญหาขยะ และการจัดการขยะตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองพลับ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พบว่า

2.1 ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับขยะ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะความรู้เกี่ยวกับการจัดการขยะอันตรายที่ควรแยกทิ้งต่างหาก ไม่ควรนำไปทิ้งรวมกับขยะทั่วไป และการกำจัดขยะเปียกที่ดีที่สุดคือ การนำไปเป็นอาหารสัตว์หรือทำปุ๋ยหมัก ส่วนความรู้น้อยที่สุด คือ ขวดยาฆ่าแมลงควรกำจัดด้วยการฝังดิน ทั้งนี้เป็นเพราะว่าเทศบาลตำบลหนองพลับได้จัดประชุมให้ความรู้แก่ประชาชนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งได้ให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดการขยะออกเป็น 4 ประเภท คือ ขยะทั่วไป ให้ใส่ถังขยะเพื่อให้เทศบาลนำไปกำจัด ขยะอันตราย แยกใส่ถุงแล้วให้เทศบาลนำไปกำจัด ขยะขายได้ แยกออกไปขายนำเงินกลับคืนมาใช้ในครัวเรือน และขยะที่ย่อยสลายได้ นำไปเลี้ยงสัตว์หรือทำปุ๋ยหมัก ทำให้ประชาชนมีความรู้ในการจัดการขยะอยู่ในระดับมาก ส่วนการที่ประชาชนยังไม่มีความรู้เกี่ยวกับการกำจัดขวดยาฆ่าแมลงเป็นเพราะว่า ประชาชนมีความเคยชินกับวิธีการเดิม ๆ ในการกำจัดยาฆ่าแมลงหลังจากการใช้แล้ว คือ การขุดหลุมฝังดิน ซึ่งไม่ผ่านการล้างขวดก่อนฝังกลบ ซึ่งอาจมีการแพร่กระจายสารเคมีในแหล่งน้ำใต้ดินได้

2.2 ความตระหนักของปัญหาขยะ โดยภาพรวม พบว่า ประชาชนมีความตระหนักของปัญหาขยะ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีความตระหนักเกี่ยวกับปัญหาขยะเป็นปัญหาเร่งด่วนที่ควรได้รับการแก้ไข และปัญหาขยะมูลฝอยมีผลกระทบต่อสุขภาพร่างกายและจิตใจ ส่วนความตระหนักที่น้อยที่สุด คือ การแก้ไขปัญหามลพิษที่เพิ่มมากขึ้น การเพิ่มถังขยะให้เพียงพอต่อหลังคาเรือนที่เพิ่มขึ้น ทั้งนี้เป็นเพราะว่าเทศบาลตำบลหนองพลับได้ประกาศให้ชุมชนได้รับทราบอย่างต่อเนื่องเกี่ยวกับปัญหาขยะทั้งในเรื่องของปัญหาขาดทุนจากการดำเนินการปีละ 1.2 ล้านบาท ปัญหาพื้นที่ฝังกลบไม่เพียงพอต่อปริมาณขยะที่เพิ่มขึ้นในอนาคต ทำให้ประชาชนมีความสนใจและตื่นตัวที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการขยะมากขึ้น แต่ทั้งนี้ประชาชนส่วนหนึ่งก็ยังคงมีความคิดเห็นแบบเดิม ๆ คือ ต้องการเพิ่มถังขยะ และเพิ่มความถี่ในการจัดเก็บขยะทุกวัน ซึ่งเป็นการผลักภาระความรับผิดชอบให้เทศบาลรับผิดชอบเพียงฝ่ายเดียว

2.3 การจัดการขยะตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยภาพรวม พบว่า ประชาชนมีการจัดการขยะตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะการคัดแยกขวด พลาสติก หรือของที่ขายได้ก่อนทิ้งลงถังขยะ และเลือกใช้อุปกรณ์ไฟฟ้าที่มีเครื่องหมายประหยัดไฟ ส่วนการจัดการขยะที่น้อยที่สุด คือ เลือกใช้ยาฆ่าแมลงที่ทำจากวัสดุธรรมชาติ เช่น น้ำหมักจาก ข่า สะเดา ทั้งนี้เป็นเพราะว่าประชาชนมีแรงจูงใจเรื่องราคาของเก่าในพื้นที่ที่ได้ราคาสูง และจากการที่มีค่าครองชีพที่สูงขึ้น การคัดแยกขยะไว้ขายเป็นส่วนหนึ่งของการเพิ่มรายได้ให้กับครอบครัวได้อีกทางหนึ่ง ทำให้ประชาชนส่วนใหญ่มีการคัดแยกขยะไว้ขาย ส่วนการมีการใช้ยาฆ่าแมลงที่ทำจากวัสดุธรรมชาติน้อย เป็นเพราะว่าประชาชนมีความคุ้นเคยกับความสะดวกรวดเร็วและเห็นผลจากการใช้ยาฆ่าแมลงที่เป็นสารเคมี ทำให้ประชาชนให้ความสำคัญกับการทำยาฆ่าแมลงใช้เองในระดับน้อย สอดคล้องกับผลการศึกษาของเอกรินทร์ กลิ่นหอม (2553, หน้า 78-79) ได้ศึกษาความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลจันทบุรี อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย พบว่า พฤติกรรมในการจัดการขยะมูลฝอยโดยรวมอยู่ในระดับดี

3. รูปแบบที่เหมาะสมในการจัดการขยะด้วยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า

3.1 ด้านความพอประมาณ ควรส่งเสริมให้มีพฤติกรรมการบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ใช้จ่ายอย่างพอประมาณกับฐานะของตน ลดการสร้างขยะที่ไม่จำเป็น ทั้งนี้เป็นเพราะว่าการรู้จักบริโภคอย่างพอประมาณตามความต้องการบริโภคของครอบครัวจะทำให้มีปริมาณขยะลดลงได้โดยเฉพาะปริมาณขยะเปียกที่มีสัดส่วนที่ลดลง และการส่งเสริมการลดขยะที่ไม่จำเป็น เช่น การใช้ถุงพลาสติกและโฟม จะทำให้ปริมาณขยะที่เทศบาลต้องจัดเก็บลดลง สอดคล้องกับผลการศึกษาของจุฑามาศ วรรณแก้ว (2550, หน้า 74-98) ได้ศึกษาแนวทางการลด การคัดแยก และการนำขยะกลับมาใช้ใหม่สำหรับเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พบว่า แนวทางการลดปริมาณขยะและการคัดแยกขยะเพื่อนำกลับมาใช้ใหม่ที่ผู้วิจัยนำเสนอ คือ รมรณรงค์ให้ประชาชนลดการบริโภคพลาสติก พัฒนาระบบการขยะให้มีกิจกรรมที่หลากหลายพร้อมทั้งพัฒนาเทคโนโลยี การจัดการให้มีความสอดคล้อง ประสานความร่วมมือระหว่างองค์กร สร้างโครงข่ายการดำเนินการร่วมกับกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องนำไปสู่การลดปริมาณขยะที่ยั่งยืน ยงยุทธ เกื่อนกลาง (2550, หน้า 134-143) ได้ศึกษาการพัฒนาแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะชุมชนโดยกระบวนการเสริมสร้างพลังอำนาจตำบลโดนด อำเภอนอนสูง จังหวัดนครราชสีมา พบว่า ข้อเสนอแนะจากการวิจัย คือ ส่งเสริมให้ประชาชนใช้ผลิตภัณฑ์ที่ย่อยสลายได้

3.2 ด้านความมีเหตุผล ควรส่งเสริมให้ประชาชนมีการคัดแยกขยะ โดยนำหลัก 3 R มาใช้ ประกอบด้วย การลดการใช้ การนำกลับมาใช้ซ้ำ และนำกลับมาใช้ใหม่ โดยสอนให้

ประชาชนมีความรู้เกี่ยวกับการจัดการขยะเป็น 4 ประเภท คือ ขยะทั่วไป ให้เทศบาลนำไปกำจัด ขยะที่ย่อยสลาย นำไปเลี้ยงสัตว์หรือทำปุ๋ยหมัก ขยะที่ขายได้ แยกไว้ขายกับรถรับซื้อของเก่า ขยะอันตราย แยกไว้ให้เทศบาลกำจัด ทั้งนี้เป็นเพราะว่าการนำหลัก 3 R มาใช้ เป็นแนวทางสากล ที่ทุกแห่งใช้เป็นแนวทางในการจัดการขยะที่เห็นผล และการนำหลักการคัดแยกขยะออกเป็น 4 ประเภท มาส่งเสริมให้ประชาชนมีการดำเนินการในพื้นที่ จะทำให้ง่ายต่อการจัดการของเทศบาล และยังเป็นการลดปริมาณขยะที่ต้องนำไปกำจัดอีกด้วย สอดคล้องกับผลการศึกษาของชงขุร เกื่อนกลาง (2550, หน้า 134-143) ได้ศึกษาการพัฒนาารูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการจัดการขยะชุมชนโดยกระบวนการเสริมสร้างพลังอำนาจตำบลโดนด อำเภอนินสูง จังหวัด นครราชสีมา พบว่า ข้อเสนอแนะจากการวิจัย คือ ส่งเสริมให้ประชาชนใช้ผลิตภัณฑ์ที่ย่อยสลายได้ ทำการคัดแยกขยะที่ใช้ประโยชน์ออกจากขยะอันตรายโดยการทำปุ๋ยหมัก น้ำหมักชีวภาพ และการเพิ่มมูลค่าของขยะในส่วนที่ขายได้

3.3 ด้านการมีภูมิคุ้มกัน ควรส่งเสริมความสามารถในการพึ่งพาตนเองได้

ในการจัดการขยะในครัวเรือนที่ตนเองสร้างขึ้นได้อย่างเหมาะสม โดยไม่เป็นการะให้กับสังคมและ สิ่งแวดล้อม เช่น การคัดแยกไว้ขายเพื่อสร้างรายได้กลับคืนมาจากการบริโภค การปรับเปลี่ยนมาใช้ ผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การประหยัดพลังงาน การเลือกใช้พลังงานทางเลือก เป็นต้น ทั้งนี้เป็นเพราะว่าการจัดการขยะที่ดีที่สุดต้องเริ่มตั้งแต่ต้นทาง คือ ตั้งแต่ตัวบุคคลและครัวเรือน โดยส่งเสริมให้มีการคัดแยกขยะ และการนำขยะไปใช้ประโยชน์ซึ่งเป็นแนวทางที่ใช้ต้นทุน น้อยที่สุด และประสบผลสำเร็จง่ายที่สุดกว่าแนวทางการจัดการขยะที่ปลายทางดังเช่นที่องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน สอดคล้องกับผลการศึกษาของจุฑามาศ วรรณแก้ว (2550, หน้า 74-98) ได้ศึกษาแนวทางการลด การคัดแยก และการนำขยะกลับมาใช้ใหม่สำหรับ เทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พบว่า แนวทางการลดปริมาณขยะและการคัดแยกขยะ เพื่อนำกลับมาใช้ใหม่ที่ผู้วิจัยนำเสนอ คือ ประสานความร่วมมือระหว่างองค์กร สร้างโครงข่าย การดำเนินการร่วมกับกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องนำไปสู่การลดปริมาณขยะที่ยั่งยืน วิสุทธิ์ มหายศนันท์ (2550, หน้า 51-55) ได้ศึกษาปัญหาและแนวทางในการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของเทศบาล ตำบลวังผา อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา พบว่า แนวทางการดำเนินการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือน ที่เหมาะสมของเทศบาลตำบลท่าวังผาในอนาคต คือ การดำเนินงานแบบพหุภาคีโดยกระบวนการ มีส่วนร่วมกันระหว่าง คณะผู้บริหารที่มาจากการเลือกตั้ง แต่งตั้ง (ฝ่ายการเมือง) พนักงานเจ้าหน้าที่ (ฝ่ายประจำ) ประชาชนผู้รับบริการ ตลอดจนถึงหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องเช่น สาธารณสุขอำเภอ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใกล้เคียง ชงขุร เกื่อนกลาง (2550, หน้า 134-143) ได้ศึกษาการพัฒนา รูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะชุมชนโดยกระบวนการเสริมสร้างพลัง

อำนาจตำบลโดนด อำเภอนนสูง จังหวัดนครราชสีมา พบว่า ข้อเสนอแนะจากการวิจัย คือ ส่งเสริมให้มีการปฏิบัติจนกลายเป็นวิถีชีวิตของประชาชนในชุมชน สอดคล้องกับผลการศึกษาของ ประพนธ์ ตั้งหมั่นหม้า (2553, หน้า 98-106) ได้ศึกษาแนวทางการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาล ตำบลบ้านค้อ อำเภอนนสูงจังหวัดหนองบัวลำภู พบว่า แนวทางที่สำคัญในการจัดการขยะ คือ ควรมีกิจกรรมรณรงค์เกี่ยวกับการกำจัดขยะมูลฝอยที่ถูกต้องอย่างต่อเนื่อง เช่น เดือนละ 1 ครั้ง เพื่อสร้างความตระหนักให้ประชาชนได้รับรู้ถึงปัญหาขยะมูลฝอยที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและสิ่งแวดล้อม

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยเรื่องรูปแบบการจัดการขยะของประชาชนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของเทศบาลตำบลหนองพลับ พบว่า รูปแบบการจัดการขยะที่พบคือ ประชาชนมีการคัดแยกขยะไว้ขาย แล้วทิ้งส่วนที่เหลือลงถังขยะ และจากการสำรวจความคิดเห็นของประชาชน พบว่า ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับขยะโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีความตระหนักของปัญหาขยะโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และมีการจัดการขยะตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สำหรับรูปแบบการจัดการขยะที่เหมาะสม แบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ ด้านความพอประมาณ คือ การส่งเสริมให้มีพฤติกรรมการบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ใช้จ่ายอย่างพอประมาณกับฐานะของตน ลดการสร้างขยะที่ไม่จำเป็น ด้านความมีเหตุผล คือ การส่งเสริมให้ประชาชนมีการคัดแยกขยะ โดยนำหลัก 3 R มาใช้ ประกอบด้วย การลดการใช้ การนำกลับมาใช้ซ้ำ และนำกลับมาใช้ใหม่ โดยสอนให้ประชาชนมีความรู้เกี่ยวกับการจัดการขยะเป็น 4 ประเภท คือ ขยะทั่วไป ให้เทศบาลนำไปกำจัด ขยะที่ย่อยสลาย นำไปเลี้ยงสัตว์ หรือทำปุ๋ยหมัก ขยะที่ขายได้ แยกไว้ขายกับรถรับซื้อของเก่า ขยะอันตราย แยกไว้ให้เทศบาลกำจัด และด้านการมีภูมิคุ้มกัน คือ การส่งเสริมความสามารถในการพึ่งพาตนเองได้ในการจัดการขยะ ในครัวเรือนที่ตนเองสร้างขึ้นได้อย่างเหมาะสม โดยไม่เป็นภาระให้กับสังคมและสิ่งแวดล้อม เช่น การคัดแยกไว้ขายเพื่อสร้างรายได้กลับคืนมาจากการบริโภค การปรับเปลี่ยนมาใช้ผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การประหยัดพลังงาน การเลือกใช้พลังงานทางเลือก เป็นต้น

จากข้อค้นพบดังกล่าว ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. เทศบาลตำบลหนองพลับควรกำหนดนโยบายการจัดการขยะเป็นวาระเร่งด่วน และเป็นวาระสิ่งแวดล้อมแห่งปี โดยประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้รับทราบถึงแนวทางปฏิบัติร่วมกัน ที่ควรต้องดำเนินการในการจัดการขยะ

2. เทศบาลตำบลหนองพลับควรสร้างความตระหนักของปัญหาขยะของประชาชน ให้มีความตื่นตัวและสนใจเข้ามาดำเนินการแก้ไขปัญหายขยะร่วมกัน

3. เทศบาลตำบลหนองพลับควรกำหนดมาตรการในการบังคับให้ประชาชน มีการลดปริมาณขยะ โดยอาจปรับอัตราค่าธรรมเนียมขยะจากเหมาจ่าย เป็นการคิดตามปริมาณขยะ ที่สร้างขึ้นในแต่ละครัวเรือนแบบขั้นบันได

4. เทศบาลตำบลหนองพลับควรมีความต่อเนื่องในการจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง เพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของประชาชนให้เป็นวิถีชีวิตประจำวัน และปฏิบัติงานเคยชินกับรูปแบบ การจัดการขยะตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1. ด้านความรู้เกี่ยวกับขยะมูลฝอย กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม ควรให้ความรู้ เกี่ยวกับขยะมูลฝอยแก่ประชาชนอย่างต่อเนื่อง โดยให้ความรู้ในด้านพื้นฐาน และการพึ่งพาตนเอง ในการจัดการขยะในครัวเรือน

2. ด้านความตระหนักปัญหาขยะ กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมควรให้ข้อมูลเกี่ยวกับ ขยะมูลฝอยแก่ประชาชนอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ประชาชนรับรู้และสนใจในปัญหาขยะและสนใจ ที่จะมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาร่วมกัน

3. ด้านการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม ควรจัดกิจกรรมให้ความรู้ประชาชนเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเอง ในการจัดการขยะ การมีพฤติกรรมบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

ควรทดลองนำแนวทางการจัดการขยะตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในด้านต่าง ๆ คือ ด้านความพอประมาณ ด้านความมีเหตุผล และด้านการมีภูมิคุ้มกันไปทดลองใช้ให้เกิดผลจริง ในทางปฏิบัติ